

Lily Grahamová

POSLEDNÁ
REŠTAURÁCIA
V PARÍŽI

Slúžila nepriateľovi.
Zachránila ľudí.

POSLEDNÁ
REŠTAURÁCIA
V PARÍŽI

POSLEDNÁ REŠTAURÁCIA V PARÍŽI

Lily Grahamová

Fortuna
Libri

Original title: Lily Graham: THE LAST RESTAURANT IN PARIS
Copyright © Lily Graham, 2022
First published in Great Britain in 2022 by Storyfire Ltd trading as Bookouture.
Photographs: Irene Suchocki; Trevillion Images (Paris),
Shutterstock (planes and restaurant).
Design: Ami Smithson

Translation © Zuzana Folvarčíková, 2023
Slovak edition © Fortuna Libri, Bratislava 2023

Vydalo vydavateľstvo Fortuna Libri.

www.fortunalibri.sk

Redakčná a jazyková úprava Marta Činovská

Prvé vydanie

Všetky práva vyhradené.

Táto kniha je fikcia. Všetky mená, postavy, miesta a udalosti
buď výtvorom autorkinej fantázie, alebo sú použité fiktívne,
a preto akákoľvek podobnosť so skutočnými
živými alebo mŕtvymi osobami, obchodnými spoločnosťami,
udalosťami či miestami je úplne náhodná.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať, ukladať do informačných systémov
ani rozširovať akýmkoľvek spôsobom, či už elektronicky, mechanicky, fotografickou
reprodukciou, alebo inými prostriedkami, bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ISBN 978-80-573-0379-4

*Venované Fudgovi, drahému priateľovi,
ktorý nám veľmi chýba*

PRVÁ ČASŤ

GILBERT

PARÍŽ, 1987

Starý antikvariát sa takmer strácal medzi veľkými obchodmi pastelových farieb na parížskej ulici Rue Cardinet. Volal sa Librairie d'antiquités de Géroux a napriek neveľkej rozlohe bol súčasťou štvrte Batignolles rovnako ako sobotňajší farmársky trh, malebné námestie, alebo turisti kráčajúci po stopách impresionistického maliara Alfreda Sisleyho.

Jediná ďalšia budova, ktorá vyzerala rovnako stará, bola opustená reštaurácia na rohu ulice. Väčšina ľudí verila, že je prekliata alebo v nej straší kvôli tomu, čo sa tam udialo počas okupácie – bývalá majiteľka v nej jednej noci otráвила všetkých svojich zákazníkov. Skutočnosť, ktorá sa rokmi zmenila na legendu.

Niektorí prisahali, že keď sa mení vietor alebo sa blíži nové ročné obdobie, vo vzduchu cítiť kuchynské vône. Vždy, keď sa listy platanov farbili do zlatista, šíрили sa chýry o smotane, o portskom a o pečenom kurčati. Vôňach sprvu lahodných, no s pribúdajúcimi dňami štiplavých a kyslých. Keď rozkvitla

vistéria, šepkalo sa o marhuliach, o masle a o višňovom koláči –, najprv príjemných a sladkých, ale k večeru čoraz odpornejších, až ste museli dýchať cez ústa, aby ste unikli rozkladajúcej sa vôni zhnitého ovocia.

Aj tieto reči však pritiahli zvedavých turistov.

Majiteľa antikvariátu, monsieur Géroura, predstava strašidelných vôní v niektoré dni rozčuľovala, v iné ho zas privádzala do šialenstva. Aj keď mal už po šesťdesiatke a vlasy skôr biele než čierne, stále nemohol uveriť tomu, ako sa udalosti, ktoré boli obľudné samy o sebe, časom zmenili na mýtus hodný zápletky z lacného románu.

Hoci prešlo viac ako štyridsať rokov, ešte vždy ho trápili neustále sa opakujúce nočné mory. A teraz si tá pekelná reštaurácia znova našla spôsob, ako mu pripomenúť minulosť.

Vklázol do svojho obchodu a s povzdychom zatvoril dvere. Keď ho ovanula známa vôňa starých kníh, dreva a nostalgie zvyčajne pocítil úľavu a pocit domova. Dnes cítil len strach.

Kvôli tomu listu.

Dorazil deň predtým, v elegantnej bielej obálke, napísaný úradným strojopisom. Zdanlivo nevinný, až kým sa neukázalo, že je to žiadosť z právnickej firmy, aby sa znova vrátil do tej osudnej noci – najhoršej v jeho živote –, počas ktorej bol jeho malý brat Henri otrávený a zavraždený. Keď si prečítal obsah listu, na okamih si pomyslel, že sa rozplače. Utiel z obchodu a srdce mu búšilo až v ušiach – túžil byť kdekoľvek, len nie v blízkosti miesta, kde sa to stalo.

Večer strávil prechádzkou popri Seine, kde sa márne snažil dostať obsah listu z hlavy. Nevnímal žiaden z výjavov, ktoré ho zvyčajne upokojovali: úzke loďky so záhradkami na strechách a s ich psími námorníkmi, dívajúcimi sa z provy. Milencov kráčajúcich ruka v ruke, aby umiestnili zámok symbolizujúci ich lásku na jeden z mostov lemujúcich Seinou. Pouličných predavačov, ktorých stánky boli plné šperkov, platní alebo

kníh – poslednému nikdy neodolal. Zvyčajne si ich prezal s horúcou palacinkou, z ktorej mu na bradu kvapkal cukor a citrón, večne dúfajúc, že nájde nejaký vzácny klenot, čo by neskôr predal vo vlastnom kníhkupectve.

Pocit pokoja sa však nedostavil a na palacinky nemal náladu.

Keď sa blížil k obchodu, povzdychol si a počúchal si tvár. V noci takmer nespal – minulosť sa vracala a trápila ho celé hodiny, spomienky doňho štuchali ostrými prstami, ktoré sa snažil ignorovať, rovnako ako ten list.

Ale nemohol.

Ruka sa mu triasla, keď stlačil mosadzný vypínač a interiér obchodu zalialo svetlo. Vysoké steny boli natreté olivovozeleňou farbou. V miestnosti bola drevená podlaha so vzorom rybej kosti, zelené regály od podlahy až po strop naplnené knihami a pohovka s vankúšmi horčicovej farby. Pri jednej stene stálo niekoľko presklených vitrín so vzácnymi knihami. Boli v nich prvé vydania – niektoré by nikdy nepredal, iných sa márne snažil zbaviť už minimálne desať rokov. Dokonca tam skrýval aj drahé šampanské z roku '68, ktoré si šetril na deň, keď konečne predá obzvlášť škaredé americké prvé vydanie *Lolity*. Niekedy s úškrnom premýšľal, či sa skôr poberie kniha alebo on. Otvorené police boli plné kníh z druhej ruky, ktoré neboli až také cenné, ale zato o čosi populárnejšie. Aj keď – dôkazom čoho bola vrstva prachu na obaloch – očividne nie *dost* populárne.

Uprostred miestnosti trónil písací stôl, staromódny obor, ktorý kedysi patril jeho starému otcovi, riaditeľovi miestnej chlapčenskej prípravky. Vyzeral patrične stroho: keby to bola tvár, pravdepodobne by mala pevnú čeľusť a bokombrady Charlesa Dickensa. Na doske z mahagónového dreva s vyblednutým zeleným čalúnením ležalo niekoľko úhľadne naukladaných kníh pripravených na opravu. Monsieur Géroux sa strhol, keď zbadal neporiadok, ktorý po sebe večer zanechal, vrátane rozloženého

náradia a tuby s lepidlom, ktoré medzičasom vyschlo a lepkavé guľôčky zašpinili povrch stola.

Nechtom odstránil kúsky lepidla a povzdychol si, keď zbadal opustený štetec pohodený na doske. Štetiny mal tvrdé ako skála a aj po namočení do horúcej vody je zrejme navždy zničený.

Bol na seba nahnevaný.

Potrebujem kávu, rozhodol sa napokon. Aj v zlý deň bola vždy poruke káva, čo bola *malá dobrá vec*.

Monsieur Géroux bol zberateľom malých dobrých vecí. Zvuk vtáčieho spevu, polovičné ceny v pekárni, či úsmev okoloidúceho dieťaťa – ukladal si ich do pamäti na neskôr, keď ich bude potrebovať.

Boli dni, keď cítil ťarchu pribúdajúcich rokov – presne ako v to ráno, keď bol naozaj taký unavený, ako naznačovali vrásky a tmavé kruhy pod očami. Ale boli aj dni, keď pri pohľade do zrkadla utrpel chvílkový šok, lebo si uvedomil, že starý muž, ktorý sa naňho díva, je on sám. Osobne sa stále považoval za mladíka s hrdzavohnedými vlasmi a s pehami.

Aspoň tie pehy mu ostali. Nemal ich rád, keď bol mladší, teraz sa mu však páčili.

Vošiel do zadnej časti obchodíka a zapol plynový sporák v kuchyni ukrytej za dverami natretými na zeleno. Niekedy sa sám seba pýtal, či to s tou zelenou trochu neprehnal.

Pustil kohútik s horúcou vodou a vložil štetec do sklenej nádoby, aby sa odmočil. Do kanvice nasypal čerstvú taliansku kávu, a kým ju položil na sporák, chvíľu vdychoval jej omamnú vôňu.

Listom sa bude zaoberať neskôr, rozhodol sa napokon – po tom, čo poupratuje a dokončí ranné povinnosti. Cítil sa lepšie, keď dal svojim starostiam termín a konečne nadobudol aspoň trochu pokoja, ktorý márne hľadal od včerajška.

Odniesol si kávu k písaciemu stolu a upratol neporiadok, čo po sebe nechal večer predtým. Zapol rádio na *France Musique*,

kanál zameraný na džez a klasiku, ktorý bol jeho zvyčajným ranným spoločníkom. Vzduch naplnili podmanivé tóny sláčikového prelúdia Bachovej *Violončelovej suity č. 1 G dur* a on sa posilnil dúškom kávy hustej ako decht a pustil sa do práce – naniesol lepidlo na nový štetec a začal opravovať hrubý zväzok poézie.

Paríž sa pomaly prebúdza a dláždená ulica vonku sa postupne zaplňala. Dvere obchodov sa otvárali a cedulky s nápisom zatvorené sa menili na otvorené. Ľudia prechádzali okolo a v rukách zvierali čokoládové taštičky alebo teplé bagety z pekárne na konci uličky. Deti sa smiali a cestou do školy veselo poskakovali a štebotali. O kúsok ďalej sa starí muži šuchtali do obľúbenej kaviarne so stoličkami na chodníku, kde si krátili predpoludnie s kávou v ruke a sledovali svet okolo seba zo sedadiel v prednom rade.

Monsieur Géroux však nič z toho nevnímal a trpezlivo sa venoval opravám.

Rozhlasová stanica prešla na upokojujúcu melódiu Pachelbelovho *Kánonu v giga D dur*, keď začul známe škrabkanie na dvere.

„Môj prvý zákazník.“ Otvoril a nálada sa mu razom zlepšila. „Tak čo?“ opýtal sa a kútikom úst mu zaškľbalo.

Ozvalo sa tiché zakňučanie a dovnútra vkľzlo niečo, čo vyzeralo ako chlpatý hnedý koberec.

„Kde si sa túlal, Tapis?“ opýtal sa stvorenia s tromi nohami, akoby čakal, že mu odpovie a porozpráva mu o svojich nočných dobrodružstvách.

Zviera naňho zažmurkalo jantárovými očami, napoly schovanými pod hustou tmavou srstou. Monsieur Géroux s úsmevom pokrútil hlavou a priniesol mu raňajky.

Tapis bol síce pes, ale žil životom mačky. Monsieur Géroux prisahal, že ho raz zbadal trpezlivo čakať na semafore. Iní majitelia obchodov v jeho štvrti sa zas dušovali, že ho v noci videli potulovať sa s dvojicou mačiek, ktoré zjavne plnili jeho príkazy –

akoby bol nejaký chlpatý mafiánsky šéf. Monsieur Géroux by sa tomu nečudoval.

Tapis zhltol raňajky a usadil sa na pohovke pri okne. Monsieur Géroux ho chvíľu láskyplne pozoroval, potom sa presunul k ďalšej knihe, ktorú dnes musel opraviť. Vzápätí si uvedomil, že ešte nedokončil tú prvú a po celom stole zostali guľôčky lepidla. Znova. Zavrel oči a vzdychol si. Kvôli tomu listu bol stále rozrušený, nemalo zmysel predstierať opak.

Sedel a bubnoval prstami po stole, potom sa konečne podvolil, vybral list zo zásuvky a ešte raz si ho prečítal.

19. apríl 1987

Vážený Monsieur Géroux,

Pracujem ako právna asistentka v advokátskej kancelárii Lefauge et Constable. Nedávno sme sa zaoberali jednou z nehnuteľností, ktoré spravujeme, bývalou reštauráciou na rohu ulíc Cardinet a Lumercier, ktorá bola v minulosti známa pod názvom Luberon. Konečne sa nám podarilo vypátrať poslednú žijúcu príbuznú bývalej majiteľky Marianne Blanchetovej. Ako možno viete, francúzske zákony nám nedovoľujú predáť nehnuteľnosť, kým nepreskúmame všetky potenciálne dedičské nároky.

Zo záznamov, ktoré máme k dispozícii, som vyrozumela, že daný podnik poznáte, preto sa na Vás obraciam so žiadosťou o pomoc.

V spisoch týkajúcich sa nehnuteľnosti ste uvedený ako kontaktná osoba, pretože ste polícii pred štyridsiatimi rokmi poskytli svedectvo o udalostiach, ktoré sa tam odohrali. Keďže ste jeden z mála žijúcich ľudí, ktorí vedia, čo sa naozaj stalo, rada by som Vás požiadala o stretnutie s našou klientkou.

Dotyčná klientka, Sabine Duprisová, netušila, že je príbuzná bývalej majiteľky, a ako si zrejme viete predstaviť,

táto novinka, ako aj správa o incidente, ku ktorému tam došlo, ju veľmi rozrušila. Má veľa otázok, na ktoré jej, žiaľ, nedokážeme poskytnúť odpovede. Samozrejme, nie ste povinný s ňou hovoriť.

Sabine Duprisová súhlasila, aby sme Vám sprostredkovali jej kontaktné údaje, ktoré sú uvedené nižšie.

*S úctou,
Julie Dupontová*

Monsieur Géroux sa s úškrnom pozastavil nad slovom „incident“. *Pekný eufemizmus pre vraždu*, pomyslel si zachmúrene a uvažoval, či právni asistenti dostávajú lekcie, ako písať o takýchto veciach.

Zamračil sa, pristavil sa pri časti, kde sa písalo, že *Sabine Duprisová netušila, že je príbuzná*, a napriek predsavzatiu, že bude tvrdý, pocítil, ako mu zmäklo srdce – vedel, že odhalenie niečoho takého nemohlo byť jednoduché.

Znovu si prečítal slová *nie ste povinný*, potom našpúlil pery nad – *správa klientku veľmi rozrušila*. Vedel, že napriek týmto formuláciám sa od neho viac či menej očakáva ochota a spolupráca. List bol úmyselne *koncipovaný* tak, aby v ňom vyvolal emocionálnu reakciu.

Nemusel sa však podvoliť. Mohol ho jednoducho strčiť späť do zásuvky a ignorovať. Poskytol úradom informácie o tom, čo sa tam pred štyridsiatimi rokmi stalo, a pokiaľ išlo o neho, tým sa to skončilo. To, čo žiadala tá žena, bolo nemysliteľné... Vyhrabať všetky tie spomienky a povedať Marianninej príbuznej o tom, čo urobila.

O všetkých tých ľuďoch, ktorých *úmyselne* otráвила.

Hovoriť o vražde svojho brata nejakej cudzej osobe akoby jej dával lekcii z dejepisu. Pravdepodobne je mladá; mladí sa na rozdiel od starých ešte nenaučili, aká je minulosť skutočná...

Niekedy až príliš skutočná na to, aby jej znova čelil tvárou v tvár.

Monsieur Géroux si počúchal nos a odložil list.

Podrobnosti, ktoré tá žena hľadala, boli stále dostupné vo verejných záznamoch. Nemusel to všetko znova prežívať, len aby vniesol viac svetla do nejakej zabudnutej rodinnej histórie. Alebo sa pokúsil ozrejmiť nepochopiteľné – beztak by nedokázal odpovedať na otázku, ktorá ju určite trápila najviac: *prečo?* Prečo Marianne Blanchetová zabila všetkých tých ľudí?

To *nevedel*.

A stále ho to prenasledovalo.

Vec sa mala tak, že to, čo by jej povedal, čo *nebolo* uvedené v záznamoch, bolo znepokojujúce. A viedlo by len k ďalším otázkam, na ktoré nemal odpoveď. Jediný, kto ju poznal, bola Marianne, a tá už bola, chvalabohu, mŕtva. Popravená za svoje zločiny.

Napriek tomu bol, ako šikovne podotkla právna asistentka, jedinou žijúcou osobou, ktorá vedela, čo sa stalo.

Na chvíľu sa pred ním zjavila tvár brata Henriho. Keď monsieur Géroux zomrie, nebude už nikto iný, kto by si ho pamätal. Práve to zmenilo jeho názor. Henri si zaslúžil, aby si ho pamätali, najmä Mariannina rodina. Na konci listu bolo meno a číslo. Keď zodvihol slúchadlo, triasli sa mu prsty.

SABINE

DVA TÝŽDNE PREDTÝM – PARÍŽ, 1987

Každý z nás má príbeh o tom, odkiaľ pochádza. Príbeh, ktorý sa začína ľuďmi, čo tu boli pred nami a dali nám do vienka základ, na ktorom dnes stavíme. Ak sa príbeh náhle zmení, zmeníme sa aj my. Naše životy naberú nečakaný smer a dostanú vážne trhliny.

Pre Sabine Duprisovú tento moment nastal vo chvíli, keď zazvonil telefón.

Pamätala si, že stála bosá vo svojej maličkovej kuchyni s bledomodrými drevenými skrinkami s ornamentmi, ktoré sama maľovala. V rádiu spievala Madonna o *Krásnom ostrove*, no ona sa sústredila na balkón, kde párik drozdov konečne využíval jej vlastnoručne vyrobené krmidlo – našťastie im, zdá sa, neprekážalo, že jej tesárske zručnosti majú ďaleko od dokonalosti.

Zopla si ruky pod bradou a nadšene poskakovala od radosti, potom však zazvonil telefón a všetko sa zmenilo.

Mladý hlas sa predstavil ako George Constable, právnik, ktorého nepoznala, a tvrdil, že má novinky týkajúce sa pozostalosti

jej matky. Sabine sa zamračila. Vzhľadom na to, že jej mama Marguerite zomrela pred dvoma rokmi a posledné mesiace života strávila so Sabine a jej manželom Antoinom, ju to trochu prekvapilo.

„Ste si istí, že hovoríte so správnou osobou?“ spýtala sa napokon.

„Určite. Ste Sabine Duprisová, za slobodna Allardová, dcéra Marguerite Allardovej, za slobodna Marchantovej, však?“

Vyschlo jej v hrdle. Prikývla, potom si uvedomila, že ju nepočuje, a potichu odvetila: „Áno.“

„Domnievam sa, že by bolo najlepšie, keby ste prišli do kancelárie, kde vám to náležite objasníme – cez telefón je to trochu komplikované.“

Nasledujúce popoludnie sa Sabine vybrala do kancelárie na Montmartri.

V honosných priestoroch na poschodí sa posadila do čakárne, ktorú tvorili tri oranžové stoličky pod obrovským zarámovaným plagátom Monetových lekien. Zachytila svoj odraz v zrkadliacom sa skle a s povzdychom si všimla, že z drdolu sa jej uvoľnili kučeravé vlasy svetlej farby a pod očami má rozmazanú čiernu linku. Práve si naprávala účes, keď sa pred ňou objavil mladý muž v elegantnom obleku. Vyzeral ako čerstvý absolvent právnickej fakulty – vysoký a urastený, s veľkými hnedými očami a vlasmi, ktoré mu neposlušne padali do čela napriek množstvu gélu, ktorý očividne spotreboval na ich skrotenie.

„George Constable,“ – vyhlásil a natiahol k nej ruku, rýchlo dodajúc „Junior,“ pretože si všimol, ako jej oči zvedavo zabľúdili k mosadznej ceduľke nad ich hlavami, na ktorej bol vyrytý názov firmy: *Lefauge a Constable*.

Usmiala sa. „Sabine Duprisová.“

Prikývol. „Podďte za mnou, prosím,“ vyzval ju a rukou ukázal na sklenenú zasadaciu miestnosť na druhom konci chodby. Sabine to pripadalo ako zvláštny priestor na súkromné stretnutie – akoby bola exponát vystavený v múzeu.

„Kávu? Vodu?“ opýtal sa zdvorilo.

„Nie, vďaka,“ odvetila a usadila sa na stoličku. *Oranžovú*. V duchu si pobavene pomyslela, že žiadna veselá farba klientov len tak neupokojí – ľudia nevyhľadajú právnika v dobrých časoch. No, bohatí možno áno.

Posadil sa oproti nej, zapálil si cigaretu a jednu jej ponúkol.

Pokrútila hlavou.

Pokrčil plecami, otvoril spis a chvíľu sa prehrabával v nejakých papieroch. Napokon začal vysvetľovať, prečo ju sem pozval, zatiaľ čo z cigarety v jeho prstoch unikali dlhé prúdy dymu.

Spustil zložitý monológ o dedičských zákonoch, ktorý znel presne tak, akoby ho recitoval z učebnice. Možno to mal stále v čerstvej pamäti, pomyslela si, no hneď sa za tú myšlienku pokarhala – vo svojich dvadsiatich deviatich rokoch pravdepodobne nebola oveľa staršia ako on.

Počas rozprávania sa cigareta postupne menila na dlhú špičatú popola – roztržito premýšľala, či ju vôbec odklepe.

Keď nereagovala, bol čoraz nervóznejší. Chvíľu sa hral s modrosivou pruhovanou kravatou a časť popola mu nedopatrením pristála na kolenách. Ticho zakľal a ona ledva potlačila úškrn, potom si oprášil nohavice a konečne zahasil cigaretu v mramorovom popolníku.

Mal iný prízvuk, pomyslela si Sabine, určite nie parížsky. Možno normandský? Pokračoval vo výklade dedičských zákonov a jej pozornosť na chvíľu opäť opadla, čo sa však rýchlo zmenilo, keď začal opisovať kľukatú cestu, ktorou sa dostali k menu jej mamy Marguerite.

„Musím priznať, že keďže bola adoptovaná, obával som sa, že jej vypátranie bude takmer nemožné.“